

SPIS RZECZY

Spis ilustracji	9
Narodziny Zachodu	13

I. FRANKOWIE WKRACAJĄ NA ARENĘ DZIEJOWĄ

Apokalipsa światowego mocarstwa	17
Przerwanie limes — Zaciężnicy z północy — Goci, Wandale, Burgundowie — Wędrówka ludów germańskich	
Kim byli Frankowie?	23
Frankijski mit Troi — Germański kult osobowości u Franków salickich i nadreńskich	
Merowingowie	
Clodio, Meroweusz, Childeryk — Królowie o długich lokach — Sen Basiny — Skarb grobowy z Tournai	
W Soissons kończy się starożytność	30
Państwo Syagriusza — Pierwszy tryumf Chlodwiga — Epizod z dzbanem	
Brzemienne w skutki małżeństwo	34
Burgundka Chrotchilda — Arianie i katolicy — Staranie o oblubienicę — Chrotchilda próbuję nawrócić męża.	
Uytuowanie bitwy pod Zülpnich	37
Wojna z Alemanami — Równina pod Zülpnich — Teodoryk mówi „stop” — Cmentarzys- ko pod Hüfingen — Ślubowanie Chlodwiga	
„Uwielbiaj to, coś spalił”	42
Epokowa decyzja — Chrystus czy Wotan? — Zbiorowy chrzest — „Pochyl czoło, dumny Sigambrze” — Miasto koronacyjne Reims	
Wyprawa krzyżowa przeciw Alarykowi	47
Chlodwig w Tours — Zwycięstwo pod Vouglé — Barbarzyński wódz rzymski konsu- lem — „A Bóg mnożył jego królestwo” — Prawo salickie	

II. SPORY DYNASTYCZNE

Biskup z Tours	55
Kronikarz Franków — Szara eminencja Merowingów — Atalus i Leon — Apostoł Galii — Wiara Grzegorza w cuda	
Podział królestwa	60
Synowie Chlodwiga — Zabójstwo dzieci w Paryżu — Spór o dziedzictwo i bratobójcza wojna	

Teudebert zagraża Bizancjum	64
Frankowie i Ostrogoci — Merowińskie złote monety — Grób królowych w Kolonii — Hugdietrich i Woldietrich	
Chlotar i jego kobiety	70
Święta Radegunda — Ostatni klasyczo-rzymski poeta — Ingunda i Arnegunda — Grób w Saint-Denis — Śmierć Chramma w płomieniach	
Władza bez moralności	75
Dziedzice Chlotara — Córkę gręplarszą — Austrazja, Neustria i Burgundia	
Wrogie królowe	78
Służebna Audowery — Narzeczona z Toledo — Zamordowanie Galswinty — Zadośćuczynienie w formie głów szczytny — Zamach na Sigeberta — Uratowanie dziedzica tronu	
Zabronione małżeństwo	85
Meroweusz i Brunhilda — Rouen — miasto muzeów — Przyobleczony w habit — Koniec Meroweusza	
Proces Pretekstata	90
Uwięzienie biskupa — Synod w kościele Apostołów — „Nie pozwólcie zginąć waszemu bratu” — Fredegunda próbuje przekupstwa — Wygnanie na Jersey — Zbrodnia w tunie	
Chilperyk i Fredegunda	93
Skrucha królowej — Sfinansowane samobójstwo — Gramatyka frankijska Chilperyka — Podejrzenie o cudzołóstwo — Kim był zabójca Chilperyka?	
Okrutny koniec Brunhildy	98
Układ z Andelot — Polityka sztyletu i trucizny — Sporny kandydat do tronu — Bitwa pod Dormelles — Zdrada, uwięzienie i śmierć — Kościół-mauzoleum w Autun	
III. MAJORDOMOWIE	
Konkurenci królów	107
Szlachta rodowa i urzędnicza — Litowie i poddani — Jak żyły dolne warstwy społeczne? — Archeolodzy odnajdują resztki osiedli	
Groby przemawiają do nas	112
Bytowanie w zaświatach zgodne z pozycją społeczną — Jedna z największych poszukiwaczek skarbów — Znaleźiska grobowe w Gondorf — Fundacja milionera — Helmy wojenne z Gellep i Norken — Groby szlacheckie w Klepsau	
Karolingowie	117
Awans arystokracji — Dagobert I — Chłopi królowie spłodzeni przez chłopów — Polityka kancelarii i kaplicy — Bitwa pod Tertry — Znowu żadna władza kobieta	
Karol Młot ratuje Zachód	120
Malowani królowie — Ofensywa pustyni — Krzyż czy Półksiężyc — Tours i Poitiers czy uderzenie w próżnię?	
Zbawienie nadchodzi z Irlandii	126
„Budujący zakonnik” — Kolumban w Luxeuil — Fridolin, Trudpert i Pirmin — Wyspa Reichenau — Klasztory bastionami państwa — Rozgniewana księżna	
Apostoł Niemców	133
Anglowie i anioły — Glejt dla Bonifacego — Obalenie dębu Donara — Apostoła	

i Karolingowie — „Niebiańska rezydencja” — W jakim języku głosił kazania Bonifacy? — Lioba, Walpurga i Sola	
Darowizna Pepina	139
Klucze świętego Piotra — Rzeź w Cannstatt — Król Pepin — Papież przekracza Alpy — Darowizna Konstantyna	

IV. FRANKIJSKI CEZAR

Carolus Magnus	149
Świadoma celu matka — Powierzchnowość Karola — Żona cesarza — Angilbert i Berta — Czy Karol był Niemcem?	
Dwór cesarski w Akwizgranie	153
Okolice ratusza i tumu — Freski z życia Karola w sali cesarskiej — Tron Rzeszy — Kaplica pałacowa — Relikwiarz Karola	
Rzeź Sasów w Verden	158
Sasowie — Widukind z Wildeshausen — „Sasi, dobądźcie mieczy” — Napad pod Süntel — Ścięci czy wywiezieni? — Verden i Sachsenhain	
„Niezwyciężony Karol”	164
Wojna z Longobardami — Diakon Paweł — Hiszpańska ekspedycja — Roland w Roncesvalles — Kapitulacja Tassila	
Cesarz koronowany przez Boga	169
Zamach na papieża Leona — Paderborn 799 rok — Oczyszczająca przysięga — Nowy August — Reakcja nad Bosforem — Koronacja w Rzymie i Akwizgranie	
Pax Carolina	173
Karoliński renesans — Minister oświecenia publicznego — „Rów” Karola — Budowa kanału przez Ludwika Bawarskiego — Jak zmarł Karol Wielki	

V. NASTĘPCY

Einhard i Notker	179
Biografowie Karola — Losy pewnej statuetki — Einhard i Emma — Najpośledniejszy spośród mnichów — Czy Jąkała zredagował historię Karola	
Ludwik Pobożny	183
„Nigdy się nie śmiał” — Słabe rządy Ludwika — Purytańska czystka w pałacu cesarskim — Ulubiona rezydencja w Ingelheimie — Apostoł Północy — „Cud Saksonii i globu ziemskiego”	
Monarcha czy mnich?	189
Energiczna córka Welfów — „Pałac cesarski staje się burdelem” — Pole kłamstwa pod Colmarem — Ludwik więźniem swych synów	
Przysięga sztrasburska	192
Bitwa pod Fontenoy — „In Godes mina...” — Ustalenie granic językowych — Staro-francuski i starogórnoniemiecki	
Verdun i Mersen	196
Komisja sporządza remanent — Trzy części państwa — Normanowie pod Nantes, Paryżem i Hamburgiem — Lotar I w klasztorze w Prüm — Afera małżeńska Lotara II	

Smoki morskie pod Kolonią	204
Bitwa pod Andernach — Karolińska Kolonia — Kościół-mauzoleum Świętej Urszuli — Grzebień arcybiskupa — „A furore Normannorum”	
Hrabia Odo ratuje Paryż	208
Przywódca piratów Zygfryd — Walka o przyczółek mostowy — „Taran” — Zręczny wybieg morskich smoków — Karol Gruby daje za wygraną — Statki „płyną” po lądzie	
Państwo się rozpada	212
Upadek cesarskiego pałacu — Karol Gruby abdykuje — Arnulf z Karyntii — Ratyźbona rezydencją — „...aby poskromić złoczyńców” — Dwa nowe narody	
Tablica chronologiczna	219
Drzewo genealogiczne Merowingów	221
Drzewo genealogiczne Karolingów	222
Mapy	223
Bibliografia	227
Indeks osób	231
Indeks nazw geograficznych i etnicznych	231